

“Ha estat un any molt bèstia per a nosaltres”

Benviguts al llarg viatge (Discmedi, 2012) fou com aquella bola de neu que es tira a rodar des de la muntanya. En arribar a *Som riu*, l'esfera de neu ja era considerable per l'èxit del disc i uns directes vitamínics i multitudinaris remoguts per una fusió d'estils —com ara el reggae, la salsa, la cumbia, el rock o el pop— que no inventa la pólvora però en fa meravelles. Ara mateix, l'esfera creada per Txarango al seu voltant és de proporcions colossals. Premi de la crítica de la revista *Enderrock* al millor artista de 2014, quatre premis de les votacions populars —una inhabitual coincidència entre crítics i públic—, una base cada vegada més àmplia de seguidors als Països Catalans i més enllà i una gira a 2015 per països com Mèxic i Xina. La segona edició del festival Clownia, els dies 26 i 27 de juny, que els mateixos Txarango organitzen a la població de Sant Joan de les Abadesses, serà un dels punts candents de la gira. Parlem de tot plegat amb Alguer Miquel, cantant del grup. Una dada més: després de fer l'entrevista la banda rebé sengles discos d'or per haver superat els 20.000 àlbums venuts dels seus dos treballs.

—No sé si ha estat un any que ha superat les seues expectatives, però trobe que els membres de Txarango recordaran molt de temps el 2014.

—Sí, sí, totalment. Ha estat un any molt bèstia, hem viscut un munt de coses. Respecte de les expectatives, tot-hom quan escriu cançons i publica un disc ho fa amb tota la il·lusió del món i somnys i imagnes moltes coses. Però és difícil que tot això passi. Nosaltres veníem d'un primer disc que va funcionar molt bé, que va connectar amb la gent, i preparàvem el segon amb molt de respecte pensant que ja havíem viscut el que havíem de viure i que aquest capítol seria diferent. I, mirant-ho amb perspectiva, amb tots els dubtes que teníem sobre si agradaria o no, és brutal el que

Txarango són, sense dubte, la banda del moment. El seu darrer disc, 'Som riu' (2014), ha rebut una pila de premis Enderrock i ha eixamplat el número de seguidors fins i tot fóra del nostre àmbit, com ho demostra una gira a 2015 que recorre tot l'Estat i, a més, països com ara Mèxic o Xina. Mestissatge i música projectats al món des de Catalunya.

ha passat i estem infinitament feliços. També és veritat que vam posar les ganes i l'energia perquè això passés.

—L'altre dia vaig trobar una xicota amb la samarreta de Txarango a l'estació de Xàtiva i vaig pensar que, potser sí, és la banda en català més popular dels Països Catalans.

—[Riu.] No ho sé, no en tinc ni idea. Per sort tenim aquí moltíssima música. Hi ha molts grups, molta varietat, un ventall molt ampli d'estils i molta qualitat en tots. És molt bèstia. No crec que siguem la banda més popular dels Països Catalans però no ens podem queixar de res.

—Potser la raó de l'èxit és la manera com Txarango afronta registres molt diferents. Hi ha dos cançons

seguides, com ara “Compta amb mi”, una balada, i “La vuelta al mundo”, que és pur Juan Luis Guerra passat pel seu filtre, que simbolitzen la capacitat de tocar moltes tecles.

—Nosaltres hem crescut escoltant molta música, moltes coses diferents. I ara que ho dius, Juan Luis Guerra és un dels artistes que ens ha al·lucinat més en directe. “La vuelta al mundo” i “Compta amb mi” són dues de les cançons més diferents que tenim i van seguides al disc. Tant de bo encara creixem sabent fer més coses i tocant més tecles. L'objectiu quan fem una cançó no és fer una salsa o un merengue, un reggae o una balada. Les cançons naixen d'una idea, d'una sensació, d'alguna emoció. I llavors les vestim tenint cura de la idea que hi ha allà dins, no pensant en l'estil. Després ens trobem que surten coses molt diferents.

—Si hagueren de definir l'esperit col·lectiu de Txarango quin seria, el de l'expansió de “Músic de carrer” o la reflexió de “Batega”?

—És complicat en el tema creatiu que tots treballem en la mateixa direcció. Ens agrada que els discos tinguin molts paisatges diferents, intentem fer una pluja de conceptes, d'idees, els punts que tenim en comú, i dins d'aquell marc, tots creem i intentem aportar coses. Tot és Txarango i ens en sentim orgullosos, em resulta difícil contestar quines coses ens agraden més. Sí que et sabria dir que, entre el disc i el directe, ens quedem amb el directe, perquè som molt feliços tocant, però no podria triar entre cançons.

—El directe forma part de l'essència del grup i supose que això els ha fet evolucionar com a músics. Alguer Miquel també creu que ha evolucionat com a vocalista? És conscient d'això? Ho treballa?

—[Riu.] Ho faig d'una manera totalment intuïtiva i hauria de saber molt més! El ben cert és que com més temps fas una cosa vas agafant seguretat, però tant de bo fóssim més bons tècnicament. Ens dediquem a la música perquè quan teníem 14 o 15 anys descobríem que no hi havia res que ens fes tan feliços i, amb tot el morro del món, ens hi posàrem. La majoria no hem estudiat molt i hem après l'ofici practicant-lo al carrer, al bar i als escenaris. Segurament tenim moltes coses tècniques per millorar.

ALEX CARMONA

Txarango i el seu devastador directe, claus de l'èxit de la banda formada per músics del Ripollès, Osona i la Garrotxa.

—En tot cas, els músics de Txarango tenen una experiència prèvia als dos discos de la banda.

—La majoria de nosaltres, des de molt petits, hem tocat junts i hem fet mil coses. Però va ser quan començarem a acabar els estudis que engegàrem de veritat un projecte musical, perquè qualsevol altra feina no ens ompliria tant. Però abans de Txarango havíem tocat junts i teníem altres grups. De fet, nosaltres ens passàvem els estius agafant els instruments. Costa Brava amunt i avall, tocant al carrer, i vivint d'això. Així omplíem els mesos lliures.

—En el procés d'aprenentatge també hi compta el tema dels textos, que

per a Txarango tenen la seua importància.

—Al principi ens tocava reivindicar molt això, perquè hi havia com una cosa establerta que alguns estils musicals, per l'estètica, havien de tenir més profunditat literària. I nosaltres fem música de ball, ens agrada que la gent balli, que la gent salti, però ens agraden les cançons i tenim molta cura de les lletres: perquè escrivim una cançó, què té a dir i per què és important que a la gent li arribi allò que diem. La gent s'estima les lletres i ens ho diu. La música és una manera molt potent de comunicar-se.

—L'escena de fusió no sempre ha tingut clar que no sempre cal ser tan directes, tenir cura dels textos.

—Totalment. A nosaltres de vegades se'ns en va l'olla, vestim les cançons d'un paisatge molt oníric. Hem agafat el món del circ com a idea d'una vida diferent, de participar en la societat des d'una altra perspectiva. Som un grup de persones inconformistes però de vegades vestim les cançons amb idees molt literàries. Som molt més explícits parlant entre cançó i cançó que dins de les lletres. Però ens agrada escriure d'aquesta manera. Ens agrada escriure i hi ha gent a qui només li agrada tocar.

—Tinc curiositat pels seus concerts a Madrid. Txarango té cançons en castellà que supose que estan fetes amb la idea de connectar amb una altra gent, com ara el públic de Madrid.

—Hi hem anat a tocar diverses vegades i és una ciutat que ens encanta. La primera vegada que anàrem a Madrid vam *flipar*, vam conèixer gent que feia moltes coses interessants. I ara volíem presentar el disc allà i l'oportunitat de tocar a Joy Slava ens ha vingut proposada des de Madrid. I respecte a les cançons en castellà, nosaltres hem begut molt de la cultura universal castellana. Hem tingut la sort de conèixer molta gent que escriu i canta en aquesta llengua, nosaltres

ho entenem com un instrument diferent. Cada llengua remet a uns paisatges diferents i la mateixa frase en una llengua o una altra t'envia a punts diferents. Tenim la sort de dominar el castellà, ens agrada, i estem orgullosos d'alguna cosa que hem escrit en aquella llengua. L'objectiu és que, en un futur, això ens passi amb més llengües. En directe ens agrada molt que vingui algú de cada país i fer una mica de barreja en directe. Realment, hi ha una voluntat de fer-se entendre i el castellà ens ha obert portes, com ara a Amèrica Llatina. Això és brutal, perquè si la música ens porta a viatjar, ens porta a créixer i es va retro-alimentant. De fet, estem tocant a tot Espanya i aquestes petites cançons que tenim en castellà estan fent que molta gent entengui una mica què és Txarango. A nosaltres ens escriuen persones que ens diuen: m'estic matant per entendre el català a través de les vostres cançons. Això és brutal. Ho vam fer sense pensar i ens està permetent que molta gent s'acosti a la nostra llengua minoritzada, el català. Això és molt bonic.

—Ara marxaran a Mèxic.

—Serem allà de gira i, segurament, serem també a Perú i Colòmbia. Hispanoamèrica és un món que musicalment l'hem mogut moltíssim. El nostre pianista i el nostre percussionista han viscut allà i per això Txarango té bastant influència del *son* i de la salsa. I poder-hi anar i viure-ho en directe és brutal.

—S'estan recorrent el món.

—Hem viatjat molt. Hem estat a llocs com Dinamarca, Senegal, Nova York... Hi ha molta gent que sempre està pendent de quins grups hi ha a Barcelona, de què s'està fent. Des de fa molts anys els festivals segueixen un fil, el que ells entenen per "Sonido Barcelona", una marca, de música de mestissatge, que es va donar a conèixer a tot el món. I nosaltres estem seguint aquest circuit i trobant-nos les portes obertes a tot arreu. I com el que fem és una barreja de músiques populars de tot el món, la gent connecta, sap què hi ha darrere d'aquests ritmes i que estan vinculats a una determinada manera de pensar. El fet de ser fusió ja determina, per exemple, que hi ha un missatge anti-racista. El que estem fent és, a través dels ritmes, acostar la nostra llengua a altra gent. És molt bèstia, però no hi ha molta diferència entre un concert nostre als Països Catalans i el que fem a fora.

—Tot això seria més difícil sense el camí obert per Manu Chao?

—No només de Manu Chao, que ha fet molta feina en aquest sentit. Hi va haver tota una generació a Barcelona, amb Ojos de Brujo o Dusminguet, que barrejaven de tot sense complexos. Tot el que passava pel seu barri o per la ciutat, en general, era una excusa de fusió. Ojos de Brujo fins i tot va guanyar un Grammy. Això féu que tothom mirés cap a Barcelona, però ara és un miratge: continua tenint aquesta consideració de ciutat multicultural de gent que busca gent, de músics que busquen músics, i sempre fa que el món de la música estigui pendent. Això en els propers anys morirà perquè la ciutat no ha sabut cuidar el que tenia i tots els músics han acabat marxant a uns altres llocs. Com nosaltres. Va haver-hi uns anys que no era així, perquè ara la ciutat t'ho posa impossible si et vols dedicar a la música.

—I ara per què no és així?

—Per moltes lleis i molta pressió als locals que tenien música en directe i música al carrer. Perquè a Barcelona la música es feia al carrer. Quan hi vam arribar, vivíem en una zona on tots els nostres veïns eren músics, africans, llatinoamericans, de tot arreu. I tot el moviment *okupa* que hi va haver, La Makabra i moltes més cases que tenien una programació cultural estable. Eren un punt de pelegrinatge per a músics de tot Europa. Tota aquesta Barcelona s'ha matat perquè és filla d'un model de ciutat-franquícia, ciutat-negoci, com totes les ciutats d'Europa. I s'han de controlar tots els imprevistos. Ha estat la pressió sobre el moviment *okupa*, sobre els locals i sobre els músics que tocaven al carrer, que ara està prohibit. I els músics han anat a viure a unes altres ciutats on els permeten viure de la música, allà on la cultura té importància.

—Barcelona ciutat morta?

—Totalment. Però des de fa anys. Ara moltíssima gent està coneixent les entranyes d'això, molts ciutadans que potser no vivien en ambients que topaven contra el sistema. Però s'ha de ser una mica esperançat, pensar que s'ha passat uns mals anys i que aviat Barcelona tornarà a tenir una mica la vida que es mereix. Ara és l'esquelet del que va poder ser, els vestigis i poca cosa més.

Xavier Aliaga